

Väliskomisjon

2015/2063(INI)

18.9.2015

ARVAMUS

Esitaja: väliskomisjon

Saaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Euroopa kodanike radikaliseerumise ja terroriorganisatsioonidesse värbamise ennetamise kohta
(2015/2063(INI))

Arvamuse koostaja: Charles Tannock

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. usub, et tõhustatud ja tulemuslikum rahvusvaheline koostöö koos kohustusega järgida ELi põhiväärtusi ja -norme, nagu inimõigused ning õigusriigi ja rahvusvahelise õiguse põhimõtted, aktiivne arvamuste- ja teabevahetus, riikide otsustav tegutsemine vaesuse ja ebavõrdsusega võitlemisel ning stabiilsed kaasavad valitsused kolmandates riikides on keskse tähtsusega terrorismirühmitustest lähtuva ohu tõrjumisel ja selle vastu võitlemisel ning Euroopa kodanike radikaliseerumise tõkestamisel;
2. julgustab liikmesriike tegema koostööd ja järjepidevalt toetama üksteise jõupingutusi võitluses vägivaldse ekstremismiga, kasutades selleks kavade ja jõupingutuste kooskõlastamist ning saadud kogemuste jagamist; märgib, et on vaja parandada kontrolli Schengeni ala välispiiridel;
3. julgustab ELi jätkama terrorismivastast võitlust käsitlevate suuniste ja põhimõtete väljatöötamist ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide (eriti resolutsiooni 2178(2014)) põhjal;
4. nõuab rahvusvahelist toetust ÜRO Arenguprogrammi poolt heaks kiidetud rahastamismehhanismile, et hõlbustada Da'eshist puhastatud alade viivitamatut stabiliseerimist;
5. väljendab muret asjaolu pärast, et ilma terrorismi levikut soodustavate tingimustega tegelemiseta hakkab eelolevatel aastatel tõenäoliselt üha rohkem Euroopa kodanikke suunduma teistesse riikidesse, et ühineda džihaadi või muude äärmusrühmitustega, ja suureneb nende ELi ja naaberriikidesse tagasipöördumisest tulenev julgeolekuoht, eriti võttes arvesse jätkuvat sõjategevuse ägenemist Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika piirkonnas; nõuab, et viidaks läbi põhjalik uuring terrorismi ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks võetud riiklike ja ELi meetmete tõhususe kohta;
6. toonitab, et terrorismi ei saa ega tohi seostada ühegi religiooni, rahvuse või tsivilisatsiooniga;
7. ergutab välja töötama ennetavaid ja korrapäraselt läbivaadatavaid julgeoleku- ja terrorismivastaseid ning deradikaliseerimise algatusi liikmesriikide, ELi ja rahvusvahelisel tasandil; ergutab paremini kooskõlastama oma sise- ja välispoliitikat eesmärgiga tagada asjakohane reageerimine ilmnevatele ohtudele; ergutab terrorismivastase koostöö tihendamist naaberriikide ja piirkondlike osalistega; tõdeb, et radikaliseerumine on ka geopoliitiline ja naabuspoliitikaga seotud küsimus; tuletab meelde, et igasugust rahalist abi tuleks hinnata selle terroristide tegevust soodustada võiva mõju seisukohast, ning nõuab tungivalt, et tehtaks kindlaks igasuguse välisrahastamise päritolu;
8. julgustab ELi tegema tihedamat koostööd kolmandate riikidega, et võtta kasutusele välisvõitlejate väljasõitu ennetavad ja tõkestavad meetmed, sh uued, koos partneritega elluviidavad suutlikkuse suurendamise projektid (nt piirikontroll) ja paremini suunatud ELi abi, koostades samuti terrorismivastase võitluse tegevuskavasid; rõhutab, et

terrorismivastaste strateegiatega keskmes peavad olema inimõigused; soovib, et EL tugevdaks oma poliitilist dialoogi Araabia Riikide Liigaga, Islami Koostöö Organisatsiooniga, Aafrika Liiduga ja muude asjakohaste piirkonna osalejatega ja koordineerimisstruktuuridega, nagu G5 Sahel; palub ELil jälgida tähelepanekult selliste relvade eksporti, mida terroristid võivad oma huvides ära kasutada;

9. peab äärmiselt tervitatavaks komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Mogherini valmisolekut toetada radikaliseerumisvastaseid projekte kolmandates riikides, nagu Jordaania, Liibanon ja Iraak, ning Saheli-Magribi piirkonnas, nagu on märgitud Euroopa Ülemkogu 12. veebruari 2015. aasta kohtumisele järgnenud aruandes meetmete rakendamise kohta; märgib, et nüüd on vaja tagada, et need projektid saaksid võimalikult kiiresti vajaliku rahastamise;
10. palub ELil tihendada koostööd oma piirkondlike partneritega, et tõkestada relvade salakaubandust ja võtta sihikule just need riigid, kust terrorism pärineb, ning jälgida tähelepanekult sellist relvade eksporti, mida terroristid võivad oma huvides ära kasutada; nõuab ühtlasi, et terroriorganisatsioonide rahastamise tõkestamiseks tugevdataks ka välispoliitika vahendeid ja koostööd kolmandate riikidega;
11. julgustab ELi pidama sihipäraseid ja täiustatud julgeoleku ja terrorismivastase võitluse teemalisi dialooge Alžeeria, Egiptuse, Iraagi, Iisraeli, Jordaania, Maroko, Liibanoni, Saudi-Araabia ja Tuneesiaga ning Pärsia lahe koostöönõukoguga; on seisukohal, et ka koostööd Türgiga tuleks vastavalt üldasjade nõukogu 2014. aasta detsembri järeldustele tihendada;
12. palub nõukogul pidevalt ajakohastada ja täiendada 16. märtsil 2015. aastal vastu võetud ELi regionaalstrateegiat Süürias ja Iraagis ning terrorismivastase võitluse / välisvõitlejate strateegiat, võttes arvesse kujunevat julgeolekuolukorda ELi lõunanaabruses, ja teha seda koos ennetavate ja muude algatustega, nagu komisjoni radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustik; palub ühtlasi liikmesriikidel edendada vastastikust austust ja mõistmist, mis on terrorismivastase võitluse raamistikus nii ELis ja selle liikmesriikides kui ka kolmandates riikides kriitilise tähtsusega;
13. palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal ja nõukogul mõista selgesõnaliselt hukka mõne Pärsia lahe riigi valitsuse ja mõjuka isiku kümme aastat kestnud rahalise ja ideoloogilise toetuse äärmuslikele islamiliikumistele; palub komisjonil vaadata läbi ELi suhted kolmandate riikidega, et võidelda tulemuslikumalt terrorismi materiaalse ja mittemateriaalse toetamisega; tuletab meelde, et seoses Euroopa naabruspoliitika käimasoleva läbivaatamisega tuleb tugevdada julgeolekumõõdet ja Euroopa naabruspoliitika suutlikkust, et suurendada partnerite vastupidavust ja võimet tagada õigusriigi põhimõtet järgides ise oma julgeolek;
14. märgib, et terrorismi algpõhjused peituvad sageli halvas ja mittekaasavas valitsemises; usub, et pikaajalise edu saavutamiseks peaks rahvusvaheliste jõupingutuste eesmärk olema demokraatia ja õigusriigi põhimõtete ning inimõiguste edendamine; rõhutab, et oluline on lisada need eesmärgid ELi ja kolmandate riikide vahelistesse koostöölepingutesse; ergutab ELi koos huvitatud Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikidega ja tihedas koostöös Europoli, Eurojusti, Frontexi ja CEPOLiga käivitama uusi õiguskaitsele, kriminaalõigusele ja julgeolekusektori reformimisele suunatud suutlikkuse suurendamise projekte ja tegevusi; peab üha tungivamaks vajadust pidada dialoogi äärmuslastele

vastanduvate mõõdukate islamijõududega ja ergutada kultuurikoostööd;

15. pooldab tihedamat rahvusvahelist koostööd ja teabe jagamist riikide luureteenistuste vahel selliste ELi kodanike kindlakstegemisel, keda ohustab radikaliseerumine või värbamine ja kes võivad sõita ühinema džihaadi ja muude äärmusrühmitustega; rõhutab, et Lähis-Ida, Põhja-Aafrika ja Lääne-Balkani riike tuleb toetada nende jõupingutustes välisvõitlejate voo peatamisel;
16. palub komisjonil võtta omalt poolt kasutusele kõik vahendid, et toetada liikmesriike radikaliseerumise ja ekstremismi algpõhjustega tegelemisel ning haridust ja sotsiaalset integratsiooni, diskrimineerimisega võitlemist ning kultuuride- ja religioonidevahelist dialoogi hõlmavate ennetusstrateegiatega väljatöötamisel; soovib teha tihedamat koostööd kultuuridevahelist dialoogi pidavate organisatsioonidega; rõhutab, et oluline on teha koostööd moslemi kogukonna mõõdukate juhtidega, samuti kodanikuühiskonna esindajatega, nii ELis kui ka kolmandates riikides, et võidelda radikaliseerumise vastu; kutsub maailma usujuhte üles algatama 2011. aastal Assisis toimunud tippkohtumise eeskujul järgmist religioonidevahelist tippkohtumist; on seisukohal, et EL ja selle liikmesriigid peaksid parandama ELi kodanike tegevuse jälgimist asjaomastes riikides; palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal ja komisjonil jätkuvalt tagada piisavate rahaliste vahendite eraldamise ja vahendite sidusa kasutamise, et tegelda terrorismiohuga ja minna varajase hoiatuse etapilt üle varajaste meetmete etapile;
17. on seisukohal, et vastupropaganda tegemine, sh kolmandates riikides, on Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikides üks terrorirühmituste üleskutsete vastu võitlemise tähtsamaid vahendeid; palub liidul suurendada toetust sellistele algatustele nagu Süüria strateegiline teabe- ja nõustamisüksus (SSCAT) ja edendada kolmandates riikides samalaadsete projektide elluviimist ja rahastamist;
18. tunneb heameelt julgeoleku valdkonna ja terrorismivastase võitluse asjatundjate lähetamise üle olulistesse ELi delegatsioonidesse, et suurendada nende suutlikkust aidata kaasa Euroopa terrorismivastaste jõupingutuste tegemisele ning pidada tõhusamalt sidet asjaomaste kohalike ametiasutustega, arendades samal ajal Euroopa välisteenistuses võimet võidelda terrorismi vastu;
19. toetab selliste programmide väljatöötamist, mille eesmärk on hoida ära nii vägivaldseid kui ka sektantlike kokkupõrkeid; on arvamusel, et deradikaliseerimise programmid võivad olla olulised vahendid, et vähendada ELi kodanike värbamist terroriorganisatsioonidesse; märgib, et mõned liikmesriigid hindavad võimalust värvata endisi välisvõitlejaid abiks deradikaliseerimise programmides; kutsub liikmesriike üles uuesti hindama selliste programmide kasutuselevõttu;
20. tunneb suurt heameelt liikmesriikidele raportis antud soovitusel üle radikaliseerunud kinnipeetavate eraldamiseks karistussüsteemis; kutsub siiski ettevaatlikkusele juhul, kui eraldatavaid on väga palju, et radikaliseerunud kinnipeetavad ei saaks ühineda ega luua kontakte, mis võib olla nende vabanemisel ohtlik; palub komisjonil töötada välja kavad, et lihtsustada nende inimeste taasintegreerimist, keda ohustab värbamine või kellel on õnnestunud tagasi pöörduda;
21. juhib tähelepanu asjaolule, et ELi laiaulatuslikus ennetusstrateegias tuleb samuti kasutada

täiel määral ära välispoliitika võimalused inimõiguste järgimise, demokraatia, usuvabaduse ja hea valitsemistava edendamiseks ning konfliktide ennetamiseks ja lahendamiseks, et äärmuslaste propagandale jääks vähem ruumi;

22. rõhutab, et ELil ja liikmesriikidel on vaja lisada piisavalt tagatise terrorismivastase koostöö mehhanismidesse, tagamaks, et julgeolek, inimõigused ja õiguskaitse ei oleks vastastikku välistavad, vaid üksteist täiendavad, ning põhineksid õigusriigi põhimõtetel ning ELi ja tema partnerriikide kodanike põhiõiguste austamisel; palub liikmesriikidel uurida võimalusi usujuhtide koolitamiseks ja väljaõppeks riigi järelevalve all ning usuõppe institutsionaliseerimiseks, et äärmuslased ei saaks seda oma mõjule allutada; tõdeb, et on olemas vajadus rahvusvaheliselt koordineeritud meediakanalite jälgimise järele, mille eesmärk on piirata terrorismi propageerimist ja parandada üldsuse teavitamisvõimalust internetis leiduvast äärmusliku sisuga teabest; nõuab, et loodaks kodanikele suunatud veebisaidid või vihjetelefonid, et toetada positiivset suhtumist ja teadlikkuse suurendamise kampaaniaid internetis ja väljaspool seda toimuva radikaliseerumise vastu;
23. on seisukohal, et Euroopas toimuva radikaliseerumise algpõhjustega tegelemisel on oluline kasutada terviklikku lähenemisviisi; rõhutab, et äärmusrühmituste tegevuse aluseks olevale ideoloogilisele propagandale vastutöötamine ja vastupropaganda tegemine üks terrorirühmituste üleskutsete vastu võitlemise tähtsamaid vahendeid; väljendab muret asjaolu pärast, et kogukondade vahelised suhted pingestuvad üha enam kõikjal Euroopas, ning ergutab pidama religioonidevahelist dialoogi; tunneb heameelt asjaolu üle, et raportis on käsitletud usujuhtide väljaõpet, mille eesmärk on hoida ära vihkamise jutlustajate esilekerkimine; kutsub liikmesriike kriminaliseerima terroriaktid, mis pannakse toime väljaspool nende jurisdiktsiooni, ning jagab seisukohta, et see on üks tõhusamaid terrorismi ja ekstremismi vastu võitlemise vahendeid; kutsub imaame ja moslemiliidreid juhtima radikaliseerumise ja vihakõne vastaseid jõupingutusi, astudes vastu fundamentalismile ja terrorismi propageerimisele teoloogial põhineva narratiivi abil; kutsub ELi toetama fundamentalismivastast võitlust ja deradikaliseerimist käsitlevaid teadus- ja teavitusprojekte, tõhustades dialoogi moslemi kogukondadega, et ühendada kõikide jõupingutused;
24. märgib, et tuleb teha tihedamat koostööd ELi mittekuuluvate riikidega, et tõhusamalt tuvastada ELi kodanikke, kes lahkuvad terroriorganisatsioonides võitlemise eesmärgil ning tulevad hiljem tagasi; toetab ühtlasi raportis esitatud nõudmist, et Euroopa välisteenistus õpetaks sel eesmärgil oma ametnikele rohkem araabia keelt;
25. rõhutab, et EL ja Lääne-Balkani riigid, Türgi, Pärsia lahe riigid ning muud Araabia riigid peaksid tegema ühiseid jõupingutusi, et võidelda radikaliseerumise ja värbamise vastu, teha kindlaks terrorismi rahastamisallikad ja alustada uut narratiivi islami fundamentalismi vastu; rõhutab, et terrorismivastasel koostööl ja teabevahetusel peaks olema oluline osa ELi suhetes nende riikidega; rõhutab, et samuti on väga oluline tugevdada sellist koostööd piirkondlike organisatsioonidega, nagu Araabia Liiga, Aafrika Liit ja Pärsia lahe koostööõukogu;
26. on kindlalt vastu kõigile püüetele jätta raportist välja kohad, milles keskendutakse terroriaktide ja ekstremismi vastu võitlemisele; on arvamusel, et ei ole otstarbekas ega kasulik lõhkuda seost radikaliseerumise vastu võitlemise ja selle ilmingute vastu

võitlemise vahel; palub nõukogul koostada musta nimekirja Euroopa džihadivõitlejatest ja džihaditerrorismis kahtlustatavatest.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	15.9.2015						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 60%;">+:</td> <td style="text-align: right;">52</td> </tr> <tr> <td>–:</td> <td style="text-align: right;">5</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">9</td> </tr> </table>	+:	52	–:	5	0:	9
+:	52						
–:	5						
0:	9						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Nikos Androulakis, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Amjad Bashir, Bas Belder, Goffredo Maria Bettini, Mario Borghezio, Elmar Brok, Klaus Buchner, James Carver, Fabio Massimo Castaldo, Javier Couso Permuy, Knut Fleckenstein, Anna Elzbieta Fotyga, Eugen Freund, Michael Gahler, Richard Howitt, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Tunne Kelam, Afzal Khan, Janusz Korwin-Mikke, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Ilhan Kyuchyuk, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Andrejs Mamikins, Ramona Nicole Mănescu, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Kati Piri, Andrej Plenković, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Sofia Sakorafa, Jacek Saryusz-Wolski, Alyn Smith, Jaromír Štětina, Charles Tannock, Eleni Theoharous, Ivo Vajgl, Elena Valenciano, Geoffrey Van Orden, Hilde Vautmans						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Ryszard Czarnecki, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Cătălin Sorin Ivan, Marek Jurek, Antonio López-Istúriz White, Urmas Paet, Miloslav Ransdorf, Jean-Luc Schaffhauser, György Schöpflin, Renate Sommer, Dubravka Šuica, Traian Ungureanu, Bodil Valero, Paavo Väyrynen						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (kodu korra art 200 lg 2)	Claudiu Ciprian Tănăsescu						